

T.C.
DANIŞTAY
15. Daire Başkanlığı

Dosya No : 2017/2258 Danıştay İlk

Örnek No:25

TAAHHÜTLÜ

No:

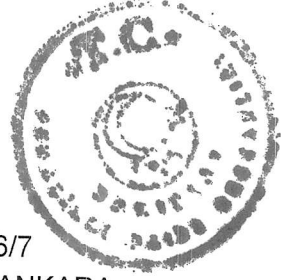
Adı Soyadı : Davacı TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ Vekili Av. ZİYNET
ÖZÇELİK
Tunus Cad. No.21/3 Kavaklıdere/Ankara

TT. 12.02.2018

Buradan katlayınız.

"STANDART ABONE TCKIMLIKNO" yazıp 4060'a gönderip abone olabilirsiniz. Abonelikler hakkında detaylı bilgi için
<http://www.sms.uyap.gov.tr> sitesini ziyaret ediniz.

**Davacı ve Yürütmenin
Durdurulmasını İsteyen** : Türk Tabipleri Birliği

Vekili : Av. Mustafa Güler
Mebusevleri Mahallesi Anıt Caddesi No:6/7
Tandoğan (Anadolu Meydanı) Çankaya/ANKARA

Davalı : Sağlık Bakanlığı

Vekilleri : Hukuk Müşaviri Av. Rüya Günaydın - Aynı Yerde
Hukuk Müşaviri Zeynep Ceyhun - Aynı yerde

İstemin Özeti : 13/07/2017 tarih ve 30123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmeliğin yetki unsuru yönünden tamamının, dava dilekçesinde belirtilen hukuka aykırılık sebepleriyle de; 4 maddesinin 1. fıkrasının (g) bendinin; 5. maddesinin 1. fıkrasının, 3. fıkrasının ikinci cümlesinin, 4. fıkrasının birinci cümlesinin, 5.,6.,ve 7. fıkralarının, 6. maddesinin 2. fıkrasının 1. cümlesi ile 3. fıkrasının birinci cümlesinin; 10. maddesinin; 12. maddesinin, 12. maddesinin 1. fıkrasındaki "ve aracı kuruluşlar" ibaresi ile Yönetmeliğin Ek-2 numaralı ekinin 2. maddesinin ve 6. maddesinin (c), (d) ve (e) bentlerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Anayasa ve yürürlükteki kanunların sağlık hizmetleri alanında Sağlık Bakanlığı'nı otorite olarak kabul ettiği, yüksek mahkeme kararlarında da bu konuda içtihat birliği bulunduğu, Anayasanın 124. maddesi uyarınca, Bakanlığın görev alanını ilgilendiren bir konuda düzenleme yapma yetkisinin bulunduğu, yönetmelik çıkartılacak konunun Bakanlığın görev alanını ilgilendiren bir kanuna dayanmasının gerekli ve yeterli olduğu, ayrıca o konunun yönetmelikle düzenleneceğinin öngörülmesinin gerekmediği, 3359 sayılı yasa (md.9, Ek-11) ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin (md.8) ilgili hükümleri ile Bakanlığa bu konuda düzenleme yapma yetkisinin verildiği, dava konusu düzenlemenin yabancı ülkelerde yerleşik kişilere sağlık turizmi kapsamında hizmet verilmesine yönelik olduğu, bu hizmetin layıkı ile sunulmaması halinde ülkemizin rekabet gücünün artırılamayacağı, Devletin itibarının zedeleneceği, bu nedenle bu kapsamdaki hastalara sunulacak sağlık hizmetleri bakımından sağlık turizminin nitelik ve gereklerine uygun ek kriterler aranmasının zorunlu olduğu, dava konusu yönetmeliğin, Anayasa ile ilgili Kanun hükümlerinin verdiği yetkiye istinaden üst hukuk normlarına ve yargı içtihatlarına uygun olarak yürürlüğe konulduğu,

Sağlık hizmetlerinin aynı zamanda ekonomik bir sektör olduğu, sağlık turizmi ile ekonomik kalkınma arasında sıkı bir ilişkinin bulunduğu, bu hususa Kalkınma planlarında da yer verildiği, Yönetmeliğin 4/1-(g) maddesi'nde işaret edilen A grubu seyahat acentalarının uluslararası sağlık turizmi alanında faaliyet gösterebilmeleri için yönetmeliğin 5/1 maddesi uyarınca uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi almaları gerektiği, uluslararası sağlık turizmi tesisinin, kendisine doğrudan başvuran uluslararası sağlık turistine öncelikli olarak sağlık hizmeti vermekle sorumlu olduğu, ancak bunun yanında aracı kuruluşun yetki alanına giren

bazı hizmetlerin de sağlık tesisinden talep edilmesi durumunda, sağlık tesisinin bu hizmetleri ancak uluslararası sağlık turizmi yetki belgesi almış aracı kuruluşlar ile protokol yaparak yerine getirebileceği,

Aracı kuruluşun herhangi bir uluslararası sağlık turizmi sağlık tesis ile protokol imzalamadan sağlık turistini ülkemize getirip, daha sonra sağlık turistinin uygun sağlık tesisine ulaştırılmamasından kaynaklanacak mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla yönetmeliğin EK-2'nin 2.maddesi ile 6. maddesinin (c),(d),(e) fıkralarındaki düzenlemeler yapıldığı, bu düzenlemeler ile bahse konu sağlık hizmetinin aksamadan yürütülmesi ve uluslararası sağlık turistinin olası mağduriyetlerinin önlenmesinin amaçlandığı,

Bahse konu protokolün aracı kuruluş ile sağlık tesisi arasında imzalanacağı, bu anlamda aracı kuruluş ile hekim arasında 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 28 ve 64. maddeleri anlamında bir ilişkinin söz konusu olmadığı, zira aracı kuruluşun verdiği hizmet karşılığı olan ücretini uluslararası sağlık turistinden aldığı, uluslararası sağlık turistinin, sağlık hizmetini alacağı sağlık tesisleri ile buralardaki hekimler hakkında bilgi edinebilmesi ve bu hizmetin karşılığı olarak ödeyeceği yaklaşık ücreti önceden bilmesinin en doğal hakkı olduğu ve bu bilgilerin aracı kuruluş tarafından sağlık turistine ulaştırılmasının tabii olduğu,

1950'li ve 60'lı yıllardaki kamu hizmeti anlayışının zamanla değişime uğradığı ve günümüzde tamamen geçerli olmadığı, dava konusu yönetmeliğin halen faaliyette bulunan kamu ve özel bütün sağlık kuruluşlarının uluslararası sağlık turizmi faaliyetleri bakımından yetkilendirilmelerine ilişkin kuralları belirlediği, 6023 sayılı Kanun'da yer alan ve sırf muayenehane bünyesinde verilen bireysel serbest mesleki faaliyete ilişkin getirilen hükümler ile 663 sayılı KHK'nın 8.maddesinde ifade edilen sağlık turizminin amaç ve kapsamının birbirinden farklı olduğu, dava konusu düzenlemeler ile yabancı turistlerin ülkemize getirilmesinin amaçlandığı, bu nedenle aracı kuruluşlara ihtiyaç duyulduğu, düzenlemenin kamu yararı, hizmet gerekleri ve aynı zamanda üst hukuk normlarına uygun olduğu,

Dava konusu yönetmeliğin 4/1-g maddesi ile uluslararası sağlık turizmi sağlık tesisinin tanımının yapıldığı, 5/1maddesi ile sağlık tesisinin uluslar arası sağlık turizmi alanında faaliyette bulunabilmesi için yetki belgesi alması gerektiğinin düzenlendiği, EK-1'de ise normalde sağlık hizmeti verme yetkisi olan bir sağlık tesisinin sağlık turistine de sağlık hizmeti verebilmesi için sağlaması gereken kriterlerin belirlendiği, bu düzenlemeler ile sağlık turizmi bakımından halen standartları belirsiz, kontrolsüz ve denetimsiz bir şekilde devam etmekte olan bu alanın kontrol altına alınmasının amaçlandığı,yine bu düzenlemelerle, uluslararası sağlık turistinin ülkemizde standartları belirlenmiş ve devlet denetimindeki tesislerden güvenli bir şekilde sağlık hizmeti alması sağlanarak, hizmet kalitesi, mekan ve personel niteliği itibariyle ülkemizin cazibe merkezi haline gelmesinin sağlanması, bu suretle ülkeye döviz girişi sağlanarak ekomomiye katlı sağlanmasının amaçlandığı,

Uluslararası sağlık turizmi sağlık birimi, sağlık turisti ile ilk muhatap olacak, kabul, kayıt, teşhis, tedavi, faturalandırma, taburculuk, tercumanlık ve aracı kuruluşlar ile ilgili iş ve işlemlerin koordinasyonu yürütecek birim olması nedeniyle bu birim sorumlusu olan hekimin hizmet gereklerine uygun olarak yabancı dil bilgisine sahip olması gerektiği, sorumlu tabibin bu birimde yerine getireceği görevlerin idari nitelikte olduğu, uluslararası sağlık turistinin tedavisini yapacak hekimden yabancı dil bilmesinin istenilmediği, dolayısıyla yabancı dil bilgisi şartının meslek icrası ile ilintili olmadığı, yetki belgesinin tabip/sorumlu tabipten değil, sağlık tesisinden istenildiği, hekimlerin yetki belgesi bulunmayan bir hastanede uluslararası düzeyde sağlık hizmeti verememelerinin hekimlik yetkilerinin kısıtlandığı anlamına gelmeyeceği,

Uluslararası sağlık turizmi sağlık tesisinin, sağlık turistine karşı sorumluluğunun yatıştan taburcu edilinceye kadar ki süreyi kapsadığı, bu süre içinde sağlık turistinin sağlık hizmeti dışında yemek, iletişim, refakatçi bulundurma, tecumanlık hizmeti, berberlik vb. hizmetlere de ihtiyaç duyabileceği, sağlık tesisinin, sağlık turistine bu tür hizmetleri verebilmesi için isterse aracı kuruluşlar ile isterse de diğer kurum ve kuruluşlar ile sözleşme yapabileceği, bunun sunulan hizmetin nitelik ve tabiatı gereği olduğu, iddia edilenin aksine sağlık tesisinin sağlık turisti ve veya beraberindekilere konaklama, ulaşım ve transfer hizmetlerini sağlama yükümlülüğünün bulunmadığı, bu tür hizmetlerin sunumunun yönetmelikle aracı kuruluşlara verildiği,

108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulma Sürecinde Bireylerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin "Kanun tarafından öngörülen kayıtlarına" ilişkin kişisel verilere uygulanmayacağı beyan edilerek imzalandığı, 6698 sayılı yasanın 4.maddesi, 3359 sayılı yasanın 3/1-f maddesi, 663 sayılı KHK'nin 8.ve 47.maddeleri ile Bakanlığa, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerinin hesaplanması amacıyla elde edilen verileri alarak işleme ve sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi maksadıyla gerekli veri kayıt ve bildirim sistemi kurma yetkisi verildiği, anılan yasal düzenlemelere dayanılarak hazırlanan ve 20.10.2016 tarih ve 29863 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konulan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik ile; kişisel verilerin korunması (md.6) ve veri mahremiyetinin sağlanmasına, bu verilere erişim için kurulacak sisteme, sistemin güvenliği, denetimi ile personel hareketlerinin Bakanlığa bildirilmesinde uyulacak usul ve esaslar ile kişisel sağlık verilerinin işlenmesi (md.7), aktarılması (md.8) ve silinmesi (md.9) hususlarının düzenlendiği, anılan yönetmelik ile, uluslararası hastalara ait verilerin de vatandaşlara uygulanan şekliyle güvence altına alınmasının amaçlandığı, bu kayıtların, sağlık hizmetlerinin planlanmasında, sağlık turizmi açısından ülke politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesinde önemli olduğu,

Yönetmeliğin 6.maddesi ile uluslararası sağlık turizmi biriminde bir tabip/uzman tabip görevlendirilmesi öngörülür iken, yönetmeliğin kamu, üniversite ve özel tük sağlık kurum ve kuruluşlarını kapsadığı hususu dikkate alındığı ve sorumlu hekimin hastanın durumunu genel tababet bakımından değerlendirmesi ve buna göre yönlendirme hizmetinin doğru olarak verilmesinin amaçlandığı, uluslararası sağlık turizmi biriminin, sağlık tesisinde sağlık turisti ile ilk ve son muhatap olacak birim olduğu, bu birimde sadece faturalandırma, tercumanlık gibi işlemlerin yapılmadığı, bunun yanında tıbbi açıdan değerlendirme yapılarak hastanın durumu hakkında ön bilgi edinildiği, teşhisin konulduğu ve buna göre tedavinin yapılacağı doğru kliniğe yönlendirilerek işlemlerin hızlı ve kaliteli sunulmasının öngörüldüğü, bu tıbbi işlemlerin ise yalnızca bir hekim tarafından yapılabileceğinin açık olduğu, bu nedenle birimde bir hekim/uzman hekimin bulunmasının zorunlu olduğu, sağlık hizmeti sunumunda, hizmet alan sağlık turistinin dilini konuşarak hizmet vermenin en doğru tercih olduğu, bu nedenle söz konusu birimde yabancı dil bilen tabip ve personelin görevlendirilmesinin hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik bir gereksinim olduğu, bu uygulama ile sağlık turistinin kendisini ülkemizde daha güvenli hisseceği ve sağlık personeliyle daha rahat iletişim kurabileceği, bunun da ülkemizin uluslararası sağlık turisti potansiyelinin artmasına katkı sağlayacağı,

663 sayılı KHK'nin 8/1-(ç) maddesi ile, sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirlemek veya tasdik etmek görevinin Bakanlığa ait olduğu, iş bu hükmün kamu kurumu niteliğine haiz Türk Tabipler Birliği ve Türk Dış Hekimleri Birliği'ne ait görev alanına müdahale sayıldığı gerekçesi ile iptali talep edilmiş ise de, Anayasa Mahkemesi'nin 14.02.2013 tarih, E:2011/150,

K:2013/30 sayılı kararı ile anılan hükmün Anayasaya uygun bulunduğu, Türk Dishekimleri Birliği'nin yetkisinin sadece muayenehane bünyesinde serbest meslek icra eden hekimlere yönelik "rehber" tarife düzenlemekten ibaret olduğu, gerek kamu gerekse özel sağlık kurum ve kuruluşlarında verilen sağlık hizmetlerinin ücret tarifelerini belirlemede asıl yetkili mercii Bakanlık olduğu, 2219 sayılı Hususi Hastaneler Kanunu'nun 26 ve 28 maddeleri gereği, özel hastanelerde yatan hastalardan sınıflarına göre alınacak ücretin Bakanlıkça uygun görülen miktardan fazla olamayacağı, yine Özel Hastaneler Yönetmeliği'nin 66/1-(f) maddesine göre, özel hastanelerin belirlenen gündelik yatak ücreti dışında bir ücret uygulayamayacakları, 2015/3 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Sağlık Turizmi Koordinasyon Kurulunun (SATURK) kurulduğu, dava konusu yönetmelik hazırlanırken de Genelgedeki hususların dikkate alındığı ve fiyat tarifesinin SATURK bünyesinde kurulu "tanıtım ve fiyatlandırma" çalışma grubu tarafından yapılan iştişari çalışmalar sonucu hazırlandığı,

Yönetmeliğin 12.maddesi ile sağlık turizmine yönelik bilgilendirme ve tanıtım faaliyetlerine ilişkin esasların düzenlendiği, uluslararası sağlık turistinin, sağlık hizmeti alacağı tesisi ve buradaki hekimleri tanınmasının, alacağı hizmet karşılığında yaklaşık olarak ne kadar para ödeyeceğini bilmesinin en doğal hakkı olduğu, bu bilgilerin sağlık turistine ulaştırılmasının da o derece tabii olduğu, Yönetmeliğin 12/d maddesinde, hastanın rızası alınmak suretiyle hasta hikayelerine yer verilebileceğinin düzendiği, bu açıdan hasta mahremiyetinin ihlalinden söz edilemeyeceği, ülkemizde kamu hizmeti kavram ve anlayışının 1219 sayılı Kanun ve Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi'nin yürürlüğe konulduğu 1960'lı yıllardan günümüze değişim gösterdiği, sağlık turizminin yöneldiği amaç ve bunun gereklerinin de bu düzenlemeleri gerekli kıldığı, sağlık turizmine yönelik yurtdışı ve yabancı odaklı tanıtıma izin verilmez ise ülkemizin diğer ülkelere oranla rekabet gücünün önemli oranda azalacağı, bu nedenle dava konusu düzenlemenin serbest bireysel meslek icrasına ilişkin 1219 sayılı Kanun ve Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi hükümlerine göre değerlendirilmemesi gerektiği ileri sürülerek yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kadir Geyve

Düşüncesi : Yürütmesinin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerektiği düşünölmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbeşinci Dairesince; davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilen yürütmenin durdurulması istemi, savunmanın verildiği görölmüş olmakla yeniden incelendi, gereği görüşüldü:

Dava; 13/07/2017 tarih ve 30123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmeliğin yetki unsuru yönünden tamamının, dava dilekçesinde belirtilen hukuka aykırılık sebepleriyle de; 4 maddesinin 1. fıkrasının (g) bendi; 5. maddesinin 1. fıkrası, 3. fıkrasının ikinci cümlesi, 4. fıkrasının birinci cümlesi, 5., 6., ve 7. fıkraları, 6. maddesinin 2. fıkrasının diş hekimine yer vermeyen birinci cümlesi ile 3. fıkrasının birinci cümlesi; 10. maddesi; 12. maddesi ile 12. maddesinin 1. fıkrasındaki "ve aracı kuruluşlar" ibaresi ile Yönetmeliğin Ek-2 numaralı ekinin 2.maddesi ve 6. maddesinin (c), (d) ve (e) bentlerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 56. maddesinin 1. fıkrasında, herkesin, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu; 3. fıkrasında, Devletin, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenleyeceği; 4. fıkrasında da, Devletin, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getireceği hükmüne yer verilmiştir.

3359 Sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nun 9. maddesinin (c) bendinde; "Bütün kamu ve özel sağlık kuruluşlarının tesis, hizmet, personel, kıstaslarını belirlemeye, sağlık kurum ve kuruluşlarını sınıflandırmaya ve sınıflarının değiştirilmesine, sağlık kuruluşlarının amaca uygun olarak teşkilatlanmalarına, sağlık hizmet zinciri oluşturulmasına, hizmet içi eğitim usul ve esasları ile sağlık kurum ve kuruluşlarının koordineli çalışma ve hizmet standartlarının tespiti ve denetimi ile bu Kanunla ilgili diğer hususlar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca, çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir." hükmü, Ek-11. maddesinde de, "Sağlık hizmeti sunumu ile ilgili tüm iş ve işlemler Sağlık Bakanlığınca denetlenir. Olağanüstü durumlarda mesleğini icraya yetkili kişilerce acil sağlık hizmeti ulaşıma ve sağlık hizmeti devamlılık arz edene kadar verilecek olan sağlık hizmeti hariç, ruhsatsız olarak sağlık hizmeti sunan veya yetkisiz kişilerce sağlık hizmeti verdirenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Özel izne tabi hizmet birimlerini Sağlık Bakanlığından izin almaksızın açan veya buralarda verilecek hizmetleri sunan sağlık kurum ve kuruluşları, bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yarısına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bakanlıkça belirlenen kayıtları uygun şekilde tutmayan veya bildirim zorunluluğunu yerine getirmeyen sağlık kurum ve kuruluşları iki defa uyarılır. Uyarıya uymayanlara bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde biri kadar idari para cezası verilir. Sağlık Bakanlığınca belirlenen acil hastaya müdahale esaslarına; personel, tıbbi cihaz ve donanım, bina ve hizmet birimleri, malzeme ile ilaç standartlarına uyulmaması hâllerinde bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde beşine kadar idari para cezası uygulanır. Bu maddedeki idari para cezasını gerektiren fiillerin bir yıl içinde tekrarı hâlinde idari para cezaları bir kat artırılarak uygulanır; üçüncü defa işlenmesinde ise sağlık kurum ve kuruluşunun ilgili bölümünün veya tamamının faaliyeti on güne kadar durdurulur. Aynı isim ve sahiplikte birden fazla sağlık kurum ve kuruluşu bulunması hâlinde idari yaptırımlar sadece ihlalin yapıldığı sağlık kurum ve kuruluşu ile sınırlı olarak uygulanır. Bu maddede belirtilen idari para cezalarını vermeye valiler, faaliyet durdurma cezasını vermeye Sağlık Bakanlığı yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, üniversite sağlık uygulama ve araştırma merkezleri yönünden Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınarak Sağlık Bakanlığınca düzenlenir." hükmü düzenlenmiştir.

11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 8.maddesinde;

"Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Her türlü koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini planlamak, teknik düzenleme yapmak, standartları belirlemek ve bu hizmetler ile sunucularını sınıflandırmak, bununla ilgili iş ve işlemleri yaptırmak.

i) Sağlık turizmi uygulamalarının geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapmak, ilgili kurumlarla koordinasyon sağlamak."

40. maddesinde ise, "Bakanlık ve bağlı kuruluşlar görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda idarî düzenlemeler yapabilir." hükmü

düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine dayanılarak, uluslararası sağlık turizmi ve turistlerin sağlığı kapsamında uluslararası düzeyde sunulan sağlık hizmetlerinin asgari hizmet sunum standartlarının belirlenmesi, uluslararası sağlık turizmi hizmetlerinde faaliyet yürütecek sağlık kuruluşları ile aracı kuruluşların yetkilendirilmesi ve bu faaliyetlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmelik 13/07/2017 tarih ve 30123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Davanın durumu ve uyuşmazlığın hukukî niteliğine göre; 13/07/2017 tarih ve 30123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmelik Yönetmeliğin yetki unsuru yönünden tamamının, dava dilekçesinde belirtilen hukuka aykırılık sebepleriyle de; 4. maddesinin 1. fıkrasının (g) bendinin, 5. maddesinin 1. fıkrasının, 3. fıkrasının ikinci cümlesinin, 4. fıkrasının birinci cümlesinin, 5. ve 7. fıkralarının, 6. maddenin 2.fıkrasının 1.cümlesi ile 3. fıkrasının birinci cümlesinin, 10. maddesinin, 12. maddesinin, 12. maddesinin 1. fıkrasındaki "ve aracı kuruluşlar" ibaresi ile Yönetmeliğin Ek-2 numaralı ekinin 2. maddesi ve 6. maddesinin (c),(d) ve (e) bentlerinin yürütmesinin durdurulması istemine ilişkin olarak; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27. maddesinde öngörülen koşulların bu aşamada gerçekleşmediği anlaşılmaktadır.

Dava konusu Yönetmeliğin 5.maddesinin 6.fıkrasının yürütmesinin durdurulması istemi incelendiğinde:

13/07/2017 tarih ve 30123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmelik Yönetmeliğin 5. maddesinin 6. fıkrasında "Uluslararası sağlık turizmi sağlık tesisi tarafından kayıt altına alınan kişisel sağlık verileri, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun bir şekilde işlenir ve Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde merkezi sağlık veri sistemine aktarılır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Söz konusu düzenleme ile, uluslararası sağlık turizmi sağlık tesisi tarafından kayıt altına alınan kişisel sağlık verilerinin 24/03/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun bir şekilde işleneceği ve Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde merkezi sağlık veri sistemine aktarılacağı düzenlenmiştir.

Davacı tarafından, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 4. maddesinde, kişisel verilerin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olarak işlenebileceği esasının kabul edildiği, anılan kanun hükmü ile getirilen sınır ve ölçünün dava konusu düzenleme ile benimsenmediği, 108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulma Sürecinde Bireylerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin amacının (md.1) ve benimsenen ana kuralın kişisel verilerin korunması olduğu, 6.maddesinde, sağlık verilerinin özel veri olarak kabul edildiği ve iç hukukta uygun güvenceler sağlanmadıkça bu verilerin otomatik işleme tabi tutulamayacağı, sözleşmenin 9.maddesinde sayılan istisnalar dışında 6.madde hükmüne istisna getirilemeyeceği, sözleşmenin 25. maddesine göre de taraf devletlerin sözleşme hükümlerine çekince koyamayacaklarının düzenlendiği, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 8.maddesinde kişisel verilerin mahremiyet hakkı kapsamında değerlendirildiği, hassas veri niteliği taşıyan kişisel sağlık verilerinin, ancak kişilerin açık rızasıyla ve sağlık personelinin hizmet yükümlülüğü ile sınırlı olmak üzere ve sır saklama yükümlülüğü kapsamında işlenebileceği, Anayasa Mahkemesi'nin kişisel verilerin korunması ile ilgili olarak verdiği kararlarda ortaya koyduğu gerekçeler dikkate alındığında, kişisel verilerin ilgili 3.kişiler ya da

kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşılabilmesi için, söz konusu kurum ve kuruluşların bu verilere ulaşabilmeleri hususunda kanunen yetkilendirilmiş olmaları ve bu verilerin ilgili kurum ve kişilerin görevlerini yapmaları için gerekli olmasının yanı sıra bu görevlerin de yerine getirilmesi ile sınırlı olması gerektiği, yine elde edilen sağlık verilerinin nasıl bir işleme tabi tutularak merkezi sisteme gönderileceğine dair bir kurala düzenlemede yer verilmediği, sağlık kuruluşlarına getirilen veri aktarım zorunluluğu ile sır saklama yükümlülükleri arasında bir denge kurulmadığı, buna göre sağlık verilerinin işlenmesine esas alınan amaçları gerçekleştirmek üzere hangi verilerin kullanılacağına belirlenmesi ve ona göre sınırlı veri toplanmasının gerektiği, iç hukukta düzenlenmesi zorunlu sayılan hususların hiçbirinin düzenlenmediği, bu alanlarda açık, net, anaşılır, çerçevesi belirli, uygulamaya yol gösterecek nitelikte bir düzenleyici işlem yapılmadığı, bu bakımdan Yönetmeliğin ilgili hükümlerinin hasta sınırlarının paylaşılmasına ilişkin sınırlamanın yanı sıra 6698 sayılı Kanunun 4.maddesine ve 108 sayılı Sözleşmeye aykırı olduğu ileri sürülerek dava konusu düzenlemenin yürütmesinin durdurulması ve iptali istenilmektedir.

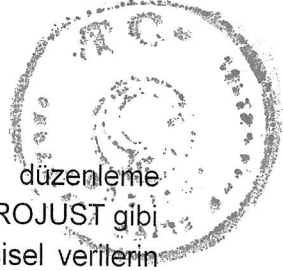
Davalı tarafından, 108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulma Sürecinde Bireylerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin "Kanun tarafından öngörülen kayıtlarına" ilişkin kişisel verilere uygulanmayacağı beyan edilerek imzalandığı, 6698 sayılı yasanın 4.maddesi, 3359 sayılı yasanın 3/1-f maddesi, 663 sayılı KHK'nin 8.ve 47.maddeleri ile Bakanlığa, kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi ile sağlık hizmetlerinin planlanması ve maliyetlerinin hesaplanması amacıyla elde edilen verileri alarak işleme ve sağlık hizmetlerinin daha etkin ve hızlı şekilde yürütülmesi maksadıyla gerekli veri kayıt ve bildirim sistemi kurma yetkisi verildiği, bahse konu mevzuat hükümlerine dayanılarak hazırlanan ve 20/10/2016 tarih ve 29863 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konulan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik ile, kişisel verilerin korunması (md.6) ve veri mahremiyetinin sağlanmasına, bu verilere erişim için kurulacak sisteme, sistemin güvenliği, denetimi ile personel hareketlerinin Bakanlığa bildirilmesinde uyulacak usul ve esaslar ile kişisel sağlık verilerinin işlenmesi (md.7), aktarılması (md.8) ve silinmesi (md.9) hususlarının düzenlendiği, kişisel verilere ilişkin tüm hususların kapsam ve sınırlarının zaten söz konusu yönetmelik ile belirlendiği, bu nedenle dava konusu yönetmelikte bu konuya teferruatıyla yer verilmediği, söz konusu düzenleme ile, uluslararası hastalara ait verilerin de vatandaşlara uygulanan şekliyle güvence altına alınmasının amaçlandığı, bu kayıtların, sağlık hizmetlerinin planlanmasında, sağlık turizmi açısından ülke politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesinde önemli olduğu savunulmaktadır.

07/04/2016 tarih ve 29677 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan genel gerekçesinden de anlaşılacağı üzere, kişisel verilerin korunması konusunun pek çok sektörü ve kamu ya da özel kurumu ilgilendirmesi nedeniyle bir "çerçeve kanun" olarak hazırlanmıştır.

Bu Kanuna neden ihtiyaç duyulduğunu açıklayan genel gerekçede, Türk Ceza Kanunu'nun 135. ve devamı maddelerinde kişisel verilerin hukuka aykırı olarak elde edilmesi, kaydedilmesi veya ifşa edilmesi fiillerinin suç olarak düzenlendiği ve yaptırıma bağlandığı, ancak kişisel verilerin işlenmesine yönelik özel bir kanun bulunmaması sebebiyle, bu fiillerin ne zaman hukuka aykırı ne zaman hukuka uygun olduğunun belirlenmesinde tereddütler yaşandığı vurgulanmaktadır.

Ayrıca 12.10.2010 tarih ve 5982 sayılı Kanunun 2. maddesiyle Anayasa'nın 20. maddesinde yapılan düzenlemeyle kişisel verilerin korunması temel bir insan hakkı olarak güvence altına alınmış ve konuya ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği

öngörülmüştür.

Genel gerekçede, kişisel verilerin korunmasına yönelik bir kanunî düzenleme olmamasının uluslararası ilişkiler açısından da sorunlar yarattığı, EUROPOL, EUROJUST gibi Avrupa kurumları ile ilişkilerin sekteye uğradığı, sağlık kuruluşlarınca tutulan kişisel verilerin güvenliğinin sağlanmasında yeterli yasal önlem olmamasının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce özel hayatın gizliliğine müdahale olarak kabul edildiği ve bu nedenle ihlal kararları verildiği belirtilmektedir. Yine genel gerekçede, bu Kanunun Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci açısından da önemine dikkat çekilmekte, Türkiye'nin, Avrupa Konseyi tarafından tüm üye ülkelerde kişisel verilerin aynı standartlarda korunması ve sınır ötesi veri akışı ilkelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan 108 sayılı "Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi"ne de 1981 yılından itibaren taraf olduğu ifade edilmektedir.

Bütün bu hususlardan anlaşılacağı üzere 6698 sayılı Kanun, kişisel verilerin korunması konusunda önemli bir yasal boşluğu doldurmak amacıyla kabul edilen çerçeve niteliğinde bir yasal düzenlemedir. Genel gerekçede yer verilen şu tespit Kanun ile oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun genel kontrol ve denetleme işlevlerine dikkat çekmesi bakımından önemlidir: "Ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi sürecini kontrol edecek ve denetleyecek bir kurum bulunmamaktadır. Bunun bir sonucu olarak halen kişisel veriler yeterli düzenleme ve denetime tabi olmaksızın, birçok kişi veya kurum tarafından kullanılabilmekte ve bu durum bazı hak ihlallerinin yaşanmasına sebep olabilmektedir."

Bu bağlamda, 6698 sayılı Kanunun 21. maddesi hükümlerine göre oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun görev ve yetkileri, aynı Kanun'un 22. maddesiyle belirlenmiştir. 22. maddenin 1. fıkrasının (h) bendinde "Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek" hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanun'un, "Özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları" başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrasında, dava konusu Yönetmelikle düzenlenen, sağlık verilerinin de özel nitelikli kişisel veri olduğu belirtilmiş; maddenin 4. fıkrasında, "Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır." hükmü getirilmiştir.

6698 sayılı Kanunun Geçici 1. maddesi hükmü uyarınca, Kanunun 21. Maddesine göre oluşturulacak Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun Kanunun Resmî Gazete'de yayımlandığı 7/4/2016 tarihinden itibaren altı ay içinde üyelerinin seçiminin tamamlanması gerekmekte iken, bu yasal gerekliliğin ancak 30.01.2017 tarihinde yerine getirilebildiği anlaşılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden, dava konusu yönetmeliğin 5. maddesinin 6. fıkrasında, uluslararası sağlık turizmi sağlık tesisi tarafından kayıt altına alınan kişisel sağlık verilerinin 24/03/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun bir şekilde işlenerek Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde merkezi sağlık veri sistemine aktarılacağına düzenlendiği, söz konusu kişisel verilerin mezkur kanuna uygun biçimde işlenmesini sağlamak amacıyla davalı idarece Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin 20/10/2016 tarih ve 29863 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği, davalı tarafça sunulan savunma dilekçesinde de dava konusu yönetmeliğin 5. maddesinin 6. fıkrasındaki düzenleme ile öngörülen kişisel verilere ilişkin tüm işlemlerin Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütüleceğinin belirtildiği, dava konusu düzenleme ile atıfta bulunulan ve özel nitelikli kişisel veri olarak kabul edilen sağlık verilerinin işlenmesinde uyulacak hususların düzenlendiği Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin ise 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması

Kanunu'nun 22. maddesinin 1. fıkrasının (h) bendi uyarınca Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun görüşü alınmadan hazırlandığı ve yürürlüğe konulduğu, nitekim bahse konu Yönetmeliğin muhtelif maddelerinin ve tümünün yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açılan davada, Dairemizin 06/07/2017 tarihli ve E.2016/10500 sayılı Kararı ile; "Yukarıda yer verilen genel gerekçe ve Kanun hükümlerine göre, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun kişisel verilerin korunması konusunda genel nitelikte bir kontrol ve denetim yetkisine sahip olduğu, diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hükümler içeren mevzuat tasarıları hakkında Kişisel Verileri Koruma Kurulu'ndan görüş alınmasının şart olduğu, Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun kontrol ve denetiminden geçirmeksizin hazırlanan ve 20/10/2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren dava konusu düzenlemede bu nedenle mevzuata ve hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır." gerekçesiyle Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile, sağlık verileri gibi özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde uyulacak önlemlerin belirlenmesinde yetkili kılınan Kişisel Verileri Koruma Kurulu henüz oluşturulmadan ve adı geçen Kurul tarafından bu alana ilişkin yeterli önlemler belirlenmeden ve yine mevzuat taslağı hakkında Kurul görüşü alınmadan yürürlüğe konulan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliği'ne istinaden işlem tesis edilmesini öngören dava konusu Yönetmeliğin 5.maddesinin 6.fıkrasında hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6352 sayılı Kanun ile değişik 27. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen koşulların bu aşamada gerçekleştiği anlaşıldığından; 13/07/2017 tarih ve 30123 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmeliğin; 5. maddesinin 6. fıkrasının **yürütmesinin durdurulmasına oyçokluğuyla**, Yönetmeliğin yetki unsuru yönünden tamamının, dava dilekçesinde belirtilen hukuka aykırılık sebepleriyle de; 4.maddesinin 1. fıkrasının (g) bendinin, 5. maddesinin 1. fıkrasının, 3. fıkrasının ikinci cümlesinin, 4. fıkrasının birinci cümlesinin, 5. ve 7. fıkralarının; 6. maddenin 2. fıkrasının 1.cümlesi ile 3. fıkrasının birinci cümlesinin, 10. maddesinin, 12. maddesinin, 12. maddesinin 1. fıkrasındaki "ve aracı kuruluşlar" ibaresi ile Yönetmeliğin Ek-2 numaralı ekinin 2. maddesinin ve 6. maddesinin (c),(d) ve (e) bentlerinin **yürütmesinin durdurulması istemlerinin reddine oybirliğiyle**, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 gün içinde İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere 17/01/2018 tarihinde karar verildi.

Başkan
Kırdar
ÖZSOYLU
(X)

Üye
Hayrettin
KADIOĞLU

Üye
İbrahim
BERBEROĞLU

Üye
H. Neşe
SARI

Üye
Süleyman Hilmi
AYDIN
(X)

KARŞI OY :

07/04/2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 21. maddesi hükümlerine göre oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun görev ve yetkileri, aynı Kanun'un 22. maddesiyle belirlenmiştir.

Mezkûr Kanun'un 22. maddenin 1. fıkrasının (h) bendinde "Diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve kişisel verilere ilişkin hüküm içeren mevzuat tasarıları hakkında görüş bildirmek" hükmüne yer verilmiş olup, söz konusu hükümden diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanacak mevzuat tasarıları hakkında Kurul'dan görüş alınmasının zorunlu olduğu anlamı çıkarılamaz.

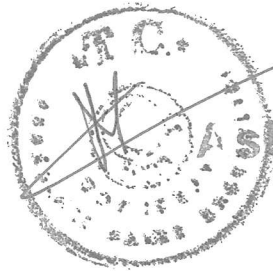
Ayrıca, anılan Kanun'un 6. maddesinin 4. fıkrasında, "Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır." hükmü yer almaktadır. Bu hükme göre Kurul tarafından yeterli önlemlerin belirlenmemesinin diğer kurum ve kuruluşlarca düzenleyici işlem yapılmasına engel teşkil edeceği düşünülemez. Anılan hükme göre Kurum ve kuruluşların, mevzuat tasarılarını hazırlarken, Kurul tarafından belirlenmiş önlemler varsa bunları dikkate alacakları konusunda kuşku yoktur. Ancak maddede sözü geçen önlemler Kurul tarafından bir kereye mahsus kararlaştırılıp daha sonra değiştirilemeyecek önlemler değildir. Kurul her zaman, belirlediği önlemleri değiştirebilir, uluslararası gelişmelere, zamanın gereklerine vs. göre yenilerini ekleyebilir. Kişisel verileri işleyenlerin, Kurul tarafından herhangi bir zamanda belirlenen önlemleri her zaman alacağı açıktır.

Bu durumda, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uygun olarak hazırlanarak yürürlüğe konulan Kişisel Sağlık Verilerinin İşlenmesi ve Mahremiyetinin Sağlanması Hakkında Yönetmeliği hukuka aykırı kılacak herhangi bir hukuki neden bulunmadığından, dava konusu Uluslararası Sağlık Turizmi ve Turistin Sağlığı Hakkında Yönetmeliğin anılan yönetmelik hükümlerine atıfta bulunarak kişisel sağlık verilerine ilişkin işlem tesis edilmesini öngören 5. maddesinin 6. fıkrasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Yönetmeliğin 5. maddesinin 6. fıkrası yönünden yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerektiği görüşü ile çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Başkan
Kırdar
ÖZSOYLU

Üye
Süleyman Hilmi
AYDIN

Gibi

